

1, 2, 3, кодирај! – Активности циклуса 4 – Општи увод у Scratch

Већина пројеката представљених у овој књизи предлаже часове програмирања у *Скрачу* (часови код неких пројеката, попут креирања видео игара су скоро у потпуности такви).

Ово поглавље је посвећено уопштеној дискусији (зашто је изабран баш *Скрач*, које су његове предности и ограничења, како га инсталирати, итд.) а дато је и неколико савета за употребу у одељењу.

Осим тога, « [Час посвећен упознавању Скрача\(час 1, Аркадне игре\)](#) » предлаже упознавање интерфејса софтвера као и неколико вежби које омогућују упознавање главних функционалности. Тај час може бити коришћен на почетку сваке секвенце програмирања ако ученици нису још усвојили основе *Скрача*.

Неколико савета пре почетка програмирања

Програмирање (неке видео игре, синтисајзера...) мотивише ученике али, да би то и било успешно, потребно је прићи с доста обазривости.

Скрач је идеалан за учење програмирања

Одабрали смо *Скрач*, међу бројним језицима за учење програмирања, због изузетног квалитета, једноставности употребе, бесплатан је, активно друштво корисника међу којима је велики број ученика основних и средњих школа.

Овај избор је био наш а на наставнику је да га прихвати или узме нешто друго попут *snap*, *mblock* или *blockly*, који су врло слични *Скрачу* и могу се користити бесплатно(могу се одлучити за *kodu* и *tangara*, који се морају платити...).

Рад у пару

Идеално би било да имате **компјутер за 2 ученика** [Овај метод, познат као програмирање у пару, се доказао у универзитетској средини али и у свету предузетништва. Зато се он све више користи, погледајте рад *The Costs and Benefits of Pair Programming, de A. Cockburn et L. Williams (2000)*], чак и када одељење поседује компјутер за сваког појединачног ученика. Овај метод олакшава и вођење одељења (јер је потребно исправити 2 пута мање програма, убрзано је заједничко представљање), и брже напредовање ученика. У двоје је могуће дискутовати, тестирати више конкурентних идеја, међусобно се помагати, пратити шта се дешава на екрану и детектовати багове у најранијој фази ...

Добро вођење заједничког представљања

Илузорно је (и брескорисно) очекивати да можете да обиђете сваки пар ученика и исправите багове у различитим програмима. Пожељније је да за то користите заједничко представљање.

Корисније је да заједнички помогнете ученицима којима је потребна помоћ него да позовете « добре » ученике да прикажу другима оно што су успешно урадили. Паровима ученика који су имали проблеме у раду се пружа могућност да коришћењем видеопроејктора или компјутера прикажу зашто су дошли у ту ситуацију. Тада им приступа у помоћ цело одељење а не наставник. Када се то заврши позива се други пара коме је потребна помоћ, и тако редом.

Овај начин вођења заједничког представљања омогућује знатну уштеду времена (јер многи ученици успевају и сами да исправе своје програме) уз истицање заједничких могућности у раду, а не само успеха појединаца.

Ако наставник одлучи да обиђе све парове и тако коригује њихове програме, ризикује да потроши доста времена (и енергије) а да истовремено ученички проблеми не буду решени. Ученицима је зато потребно пружити могућност да, током заједничког представљања, покушају сами да реше бројне проблеме у својим програмима (понекад и насумично!) уместо да чекају помоћ наставника.

Потребно је да претходно сами реализујете пројект!

Ово је веома важан савет, иако се то подразумева. Наставник би требало да посвети неколико сати рада с циљем да потпуно упозна *Скрач* на примерима задатка које ће касније решавати ученици, па тек онда да почне с реализацијом предвиђених часова и реализације пројекта.

У противном ризикује да се суочи са ситуацијом да није у могућности да помогне ученицима при решавању неких проблема.

Ово уопште није тешко (довољно је да следи предложену реализацију различитих секвенци), а доста је и забавно!

Пожељно би било да све исправке ученичких програма ставите на [ваш вебсајт](#).

Разлагање пројекта на поједине задатке

Програмирање видеоигре је комплексан задатак, који може да збуни ученике тако да нису у стању да се снађу одакле да почну. Предлажемо да, у различитим секвенцама, извршите поделу имајући у виду потешкоће различитих задатака (идући од једноставнијих ка комплекснијим), уз истовремено вођење рачуна о различитим функционалностима (битно је да их претходно програмираете).

Тежину сваког задатка смо назначили симболима који се користе на скијашким стазама:

	Зелена писта: лак Сви ученици успевају да реше проблем.
	Плава писта: средње тежине Већина ученика га решава самостално, а некимима је потребна помоћ.
	Црвена писта: тежак Већини ученика је потребна помоћ (мања или већа, зависно од достигнутог нивоа).
	Црна писта: врло тежак Сви ученици имају потребу да им се помогне. Задаци овог типа су факултативни.

Припрема радног окружења: on-line или локално

Ранијом припремом радног окужења имате више времена за рад с ученицима. *Скрач* можета да користите локално (претходном инсталацијом на ваш компјутер) или on-line (није неопходно претходно инсталирање).

Ако користите *Скрач* локално

Ово је најједноставнији случај (**саветујемо** да га користите за рад с почетницима). Потребно је да се уверите:

- Да је *Скрач* добро инсталиран на све машине (инсталирање је врло једноставно и реализује се преузимањем софтвера : scratch.mit.edu/scratch2download
Напомена: *Скрач* је бесплатан и функционалан са Windows, Mac или Linux.
- Да је доступан кратк приказ његовог коришћења.
- Да је једноставан приказ пројекта лако доступан на мрежи школе тако да и ученици могу да размењују своје програме.

Описани часови у овом педагошком приручнику користе *Скрач верзије 2*. Ако већ имате уграђену верзију 1 , и нисте у могућности да је покренете, предлагемо вам да користите on-line верзију *Скрача* (која је уствари верзија 2).

Ако користите *Скрач* on-line

Имате могућност за два начина рада on-line: користећи функционалност « Studio Scratch » (који није врло робустан, и има бројна ограничења), или да га користите на свом личном налогу. Препоручујемо вам дугу опцију, тј., сваки ученик отвара свој налог на сајту scratch.mit.edu, добијајући могућност да региструје различите програме.

При заједничком представљању сваки пар ученика има могућност за размену и приказ свог програма. Други корисници могу приступити програму (претрагом или са своје веб адресе URL), коментарисати, размењивати (регистрацијом под другим именом тако да те модификације немају ефекта на оригиналан програм).